

ZEG BEN JIJ OOK VOOR GELIJKE KANSSEN?

Een uitgave van
ZEG Achterhoek
December 2025

DEZE SPECIAL GAAT OVER:

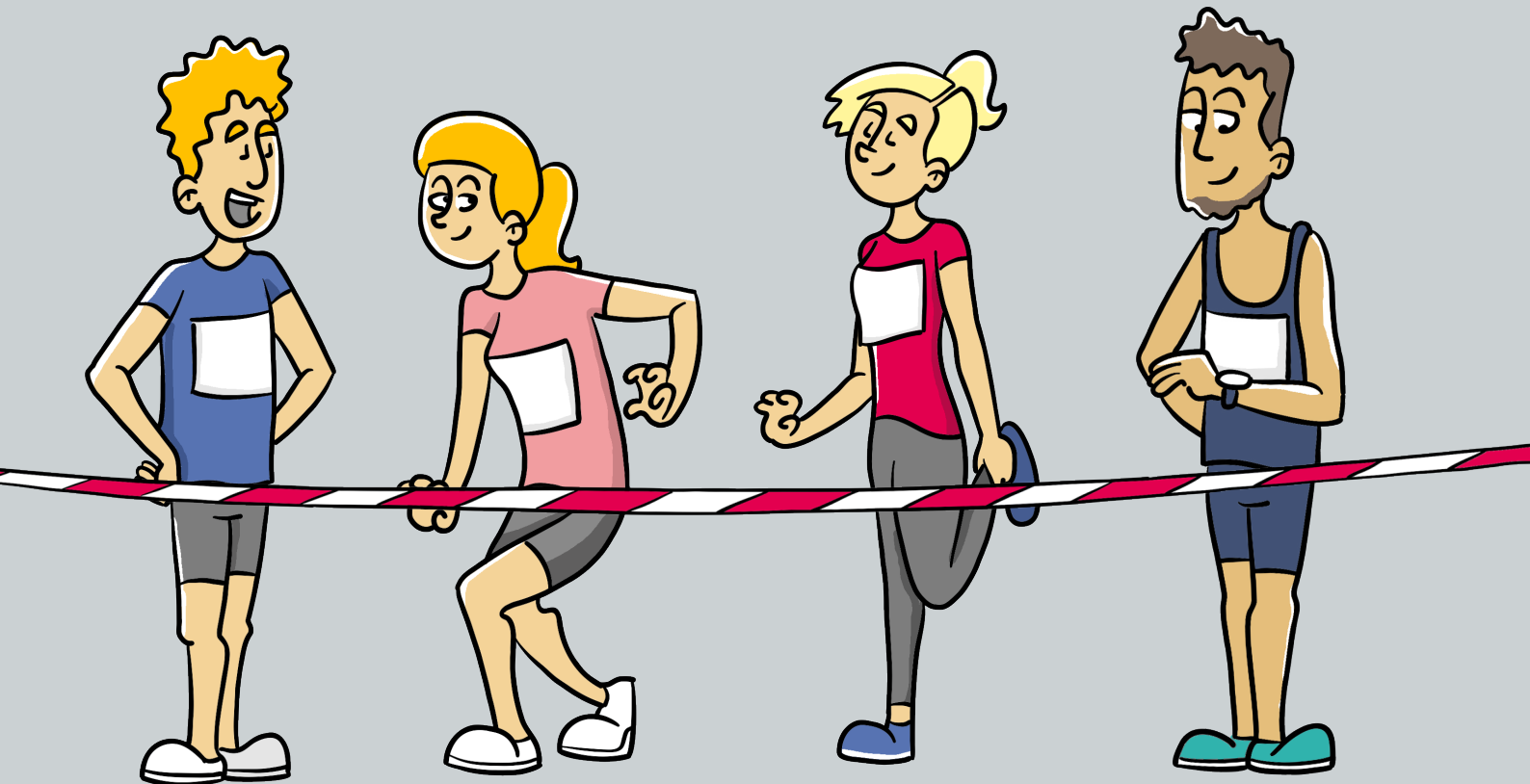
JONGEREN MET EEN STARTKWALIFICATIE

Meedoen, samenwerken en jezelf ontwikkelen. In het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Binnen Arbeidsmarktregio Achterhoek zijn dit belangrijke thema's. Jongeren moeten de ruimte krijgen voor de ontwikkeling die bij ze past. Ruimte om te worden wie ze willen zijn. Ongeacht

leeftijd, achtergrond of persoonlijke omstandigheden. Dat vraagt om gelijke kansen in het onderwijs, een leven lang ontwikkelen en een inclusieve arbeidsmarkt. Toch gaat dit niet altijd vanzelf. Niet altijd zijn gelijke kansen vanzelfsprekend. Neem de jongeren met een startkwalificatie...

STARTKWALIFICATIE GEEN GARANTIE VOOR SUCCES OP DE ARBEIDSMARKT

Het onderwijs, Doorstroompunt en andere organisaties doen er alles aan om jongeren tot het niveau van een startkwalificatie op te leiden. In veel gevallen lukt dit ook. Toch is alleen een startkwalificatie niet altijd voldoende om succesvol te zijn op de arbeidsmarkt.

Jongeren zonder startkwalificatie lopen meer kans op (langdurige) werkloosheid. Ze belanden ook eerder in het criminele circuit. Toch is alleen een havo of vwo-diploma ook niet genoeg. Een jongere heeft dan weliswaar een startkwalificatie, maar de arbeidsmarkt vraagt meer. Veel jongeren beginnen daarom met een mbo of hbo-opleiding of een universitaire studie. Met een opleiding halen ze het maximale uit zichzelf. En als ze later werk vinden dat bij hun opleidingsniveau past, kunnen ze meer verdienen.

Soms ook kwetsbaar

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat het aantal werkloze jongeren met startkwalificatie absoluut gezien net zo hoog is als het aantal werkloze jongeren zonder startkwalificatie. Dus

alleen de onderwijsnorm 'startkwalificatie' bepaalt niet of je loopbaan een succes wordt. Jongeren hebben ook op andere leefgebieden uitdagingen. Denk aan een ingewikkelde thuissituatie, slechte gezondheid, beperkt netwerk of financiële problemen. Kortom, genoeg redenen om ook deze groep jongeren een steuntje in de rug te bieden.

Werken in combinatie met deeltijdstudie

Veel jongeren hebben naast hun studie een (bij)baan. Dit heeft voor- en nadelen. Zo komt een jongere met een parttime hbo-opleiding niet in aanmerking voor studiefinanciering. Voordeel is dan dat deze jongere dan ook geen studieschuld opbouwt. Maar als parttime studerende en werkende jongeren hun baan verliezen, lopen ze wel snel financieel vast. Want de kosten voor studie en levensonderhoud lopen door, terwijl ze vaak maar korte tijd recht hebben op een WW-uitkering. Uitkerende instanties bepleiten vooral uitstroom naar werk, maar dit is niet altijd het beste voor de jongere zelf.

Bekijk de voorbeelden op de pagina's 4 t/m 7.

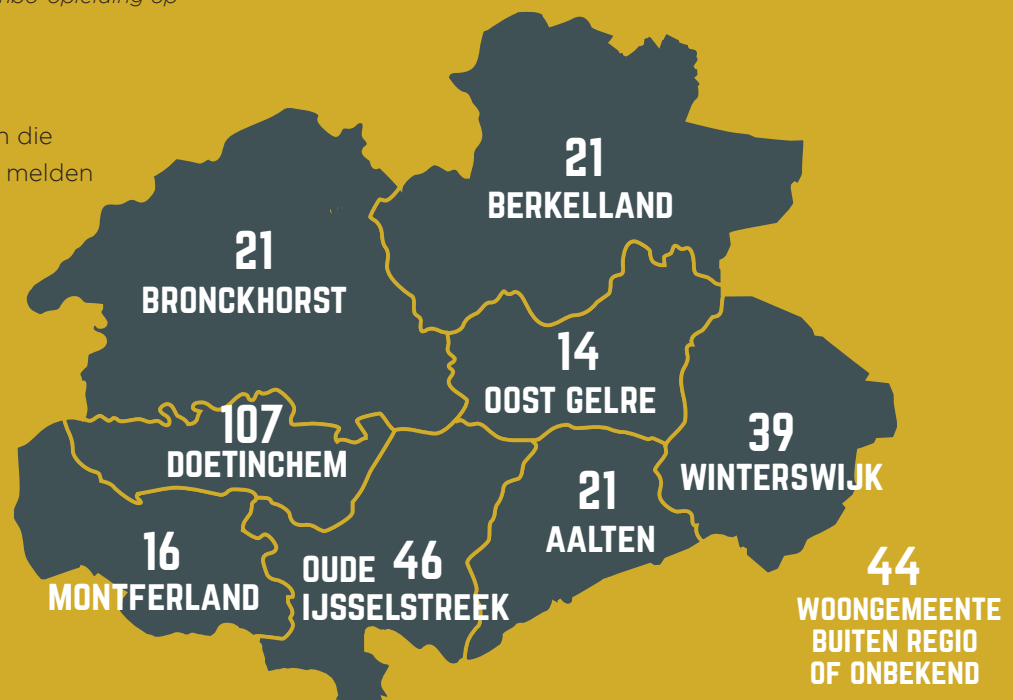
CIJFERS IN BEELD

943 jongeren hebben zich tussen mei 2021 en juli 2025 bij ZEG Achterhoek gemeld.

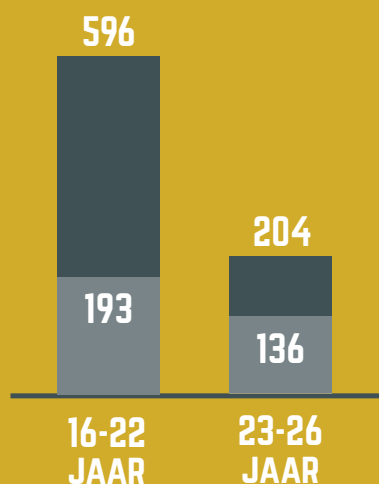
329 jongeren hebben een startkwalificatie*. De overige jongeren hebben geen startkwalificatie.

**Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of een afgeronde mbo-opleiding op niveau 2.*

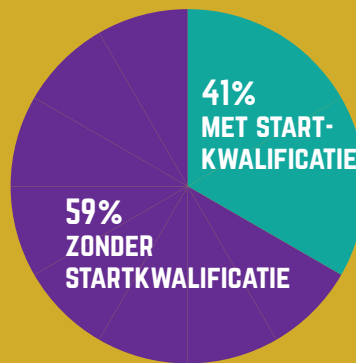
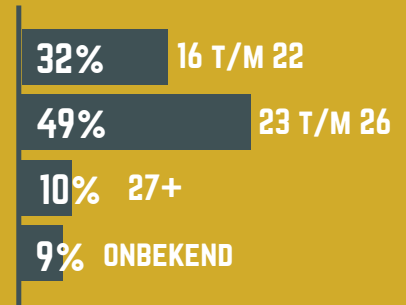
Waar komen de jongeren die zich bij ZEG Achterhoek melden vandaan?

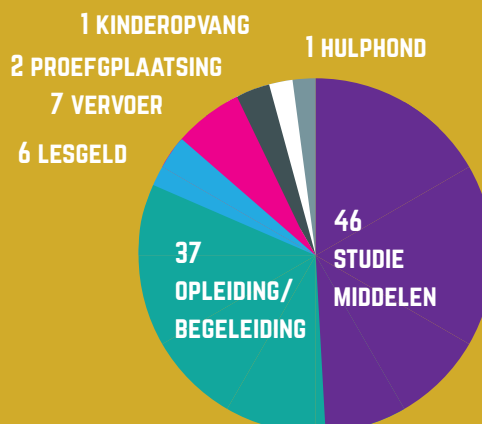
Van de jongeren jonger dan 23 jaar die zich bij ZEG Achterhoek melden, heeft een derde een startkwalificatie. Van de groep jongeren ouder dan 23 jaar heeft twee derde een startkwalificatie.

LEEFTIJD

Van deze 329 jongeren met startkwalificatie vroegen 100 jongeren (30%) een ZEG Opstartbonus aan.

In vier schooljaren is in totaal € 101.848,- aan Opstartbonussen toegekend.

VOORLIGGENDE VOORZIENINGEN BLIJKEN DE OPLOSSING

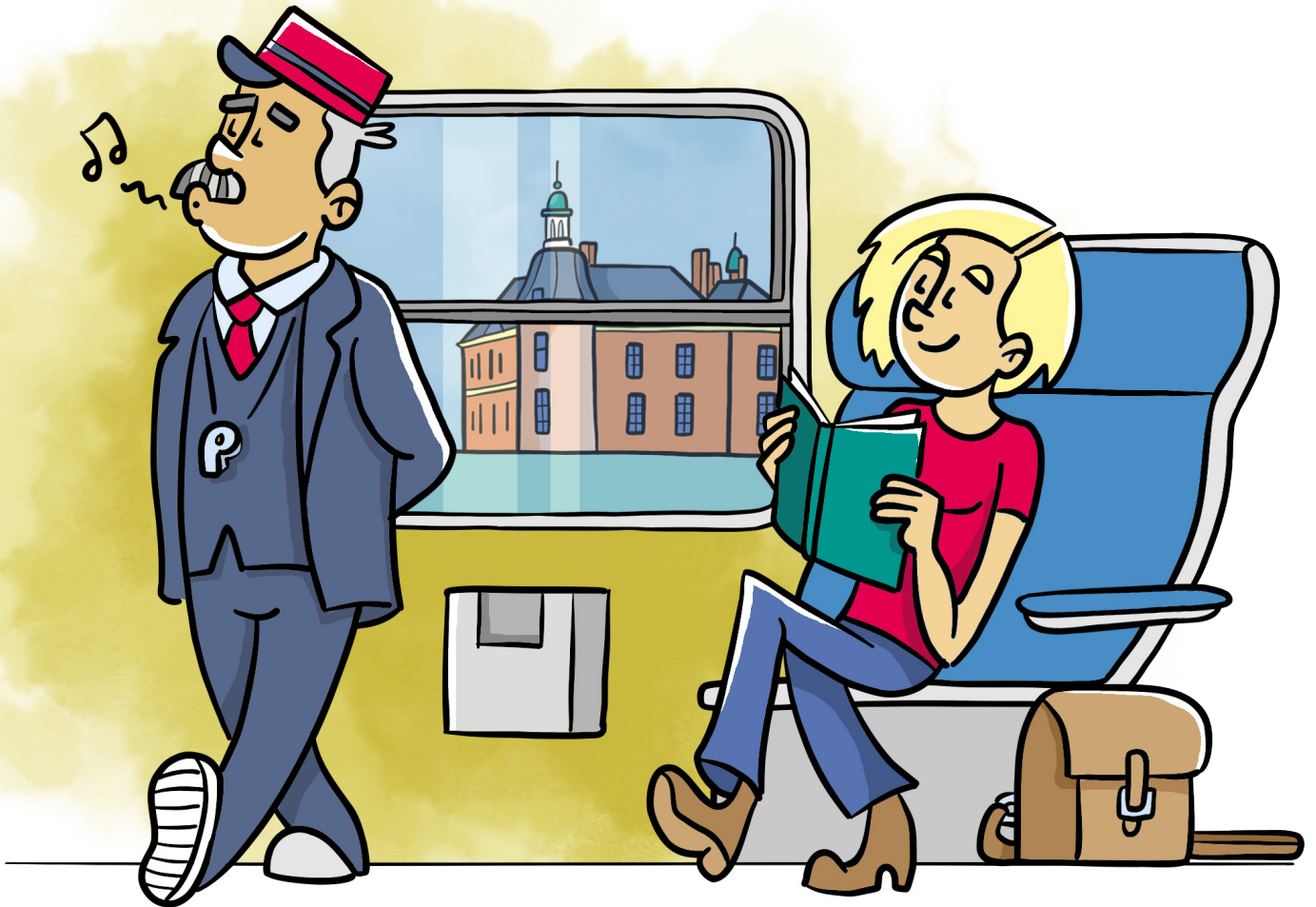

Rachel (25) woont zelfstandig en volgt een docenten-opleiding in deeltijd. Omdat deze studie in deeltijd is, krijgt ze geen studiefinanciering. Ondanks dat ze naast haar studie 24 tot 32 uur per week werkt, komt ze net rond. Ze maakt zich zorgen over het tweede studiejaar, want dan zijn de studiekosten hoger.

Ten einde raad klopt Rachel aan bij ZEG Achterhoek. Ze wil dolgraag verder met haar studie, maar weet niet hoe ze het financieel voor elkaar krijgt. Ze verwacht wel dat ze in aanmerking komt voor toeslagen, maar ze durft deze niet aan te vragen uit angst voor problemen met de Belastingdienst. In het verleden heeft ze namelijk al eens problemen gehad.

De jongerenconsulent van ZEG denkt met haar mee. Zo legt de consulent contact met de gemeente waar Rachel woont. De consulent van de afdeling geldzaken is bereid Rachel verder te helpen. Ook legt de ZEG Jongerenconsulent contact met Achterhoeks Talentenfonds Opijver. Hier kan Rachel een aanvraag doen voor een tegemoetkoming in haar studiekosten tijdens het tweede studiejaar. Zo blijkt de inzet van voorliggende voorzieningen voor Rachel de oplossing, waardoor bijvoorbeeld geen ZEG Opstartbonus ingezet hoeft te worden.

TUSSEN WAL EN SCHIP

Daniëlle (21) kampt met een chronische aandoening, waardoor ze veel pijn heeft. Als het echt niet meer gaat, meldt ze zich ziek op haar werk. Ze komt in de Ziektewet. Als ze een opleiding gaat volgen, komt ze financieel in de knel.

Terugkeer naar haar werk blijkt voor Daniëlle lastig. Daarvoor heeft ze te veel lichamelijke klachten. Gelukkig krijgt ze de kans om vanuit de Ziektewet een opleiding te volgen aan de HAN University of Applied Sciences. Deze opleiding duurt twee jaar. Omdat het een deeltijdopleiding is, krijgt Daniëlle geen studiefinanciering. Dat is in eerste instantie geen probleem, want ze heeft haar uitkering uit de Ziektewet. Maar als ze na twee jaar Ziektewet een afwijzing krijgt voor de WIA, wordt dat wel een probleem.

Omdat de Ziektewet is afgelopen, vallen deze inkomsten voor Daniëlle weg. Vanwege haar studie heeft ze geen recht op een Participatiewet-uitkering. Daniëlle probeert van alles, maar ze komt voor geen enkele financiële regeling in aanmerking. Niet voor een studietoelage vanuit de sociale dienst en ook niet voor een scholingsvoucher, want ze is al met haar opleiding begonnen.

Daniëlle woont in een beschermd wonen omgeving en ontvangt 60 euro leefgeld per maand. Van haar ouders krijgt ze geen financiële ondersteuning meer, omdat ze inmiddels 21 jaar is. Ze probeert naast haar school en stage wat geld bij te verdienen, maar door haar chronische klachten lukt dat nauwelijks. Gelukkig schiet ZEG Achterhoek haar met de ZEG Opstartbonus te hulp. Zo kan ze het lesgeld en haar reiskosten betalen en toch haar opleiding afmaken. Inmiddels heeft ze haar diploma gehaald en is ze aan de slag als ervaringsdeskundige in de zorg.

VAN PECH NAAR PERSPECTIEF: OMAR KAN TOCH NAAR HET HBO

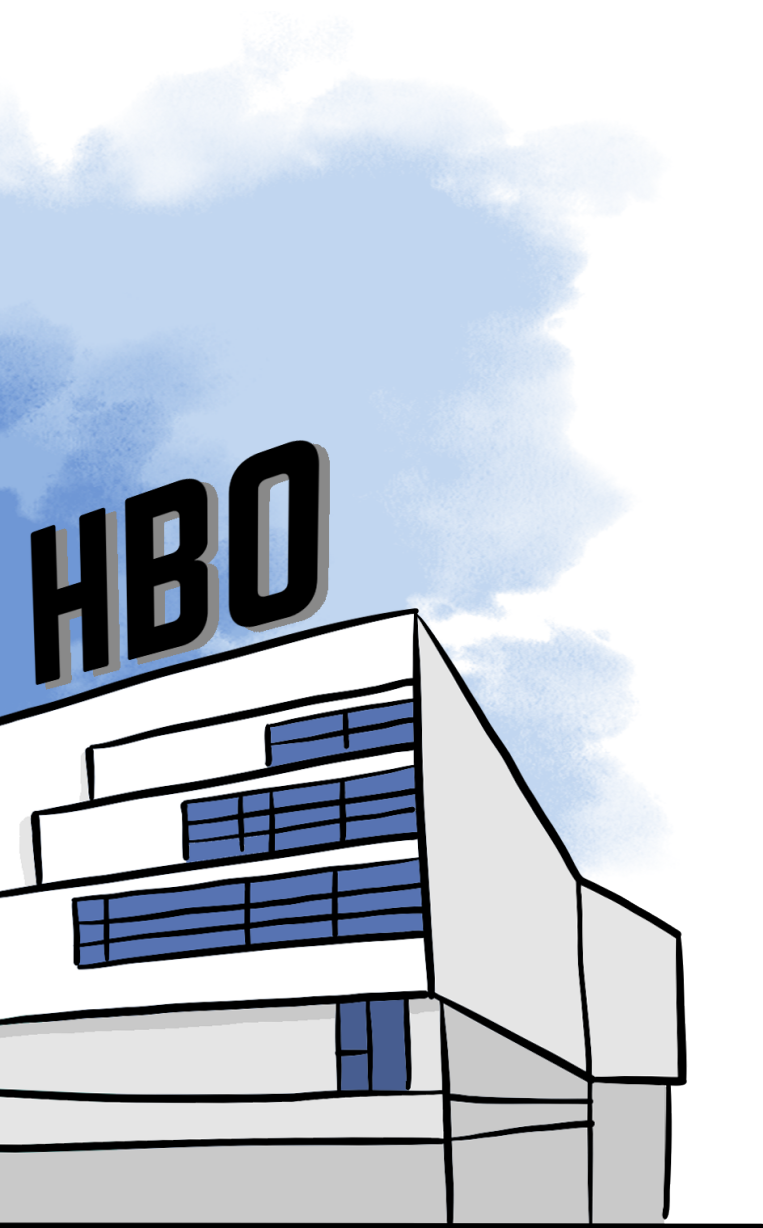

Omar is op zijn 15e naar Nederland gekomen. Hij is nu 23 en woont op zichzelf. Hij zit in het laatste jaar van een mbo-4 opleiding, nadat hij eerst een mbo Entree opleiding en daarna een mbo-2 en mbo-3 heeft gevolgd. Door pech krijgt hij geldzorgen.

Doordat Omar al een behoorlijke tijd studeert, heeft hij geen recht meer op de basisbeurs en aanvullende beurs. Hij mag wel lenen bij DUO en dat doet hij dan ook. Met zijn bijbaantje bij de supermarkt verdient hij net genoeg voor zijn levensonderhoud. Met het oog op het nieuwe schooljaar en de te verwachten studiekosten werkt Omar de hele zomervakantie in een restaurant.

Omar treft het niet. Het restaurant betaalt Omar niets uit. Hij laat dit niet op zich zitten en zoekt hulp bij het juridisch loket. Zijn werkgever zegt dat het restaurant failliet gaat en dat Omar dan helemaal geen geld meer krijgt. Via het juridisch loket krijgt Omar een advocaat, maar het restaurant reageert nergens op. Ondertussen heeft Omar bij DUO weten te regelen dat hij het lesgeld in termijnen kan betalen.

Het lukt Omar om drie van de negen termijnen te betalen. Als het schooljaar ten einde loopt, staan nog zes termijnen open. Omar wil graag door naar het hbo, maar de achterstand in het lesgeld blijkt een probleem

als hij zich bij een hbo-opleiding wil inschrijven. Sowieso weet Omar niet hoe hij het financieel rond krijgt. De ZEG Jongerenconsulent weet hem gerust te stellen met de boodschap dat hij op het hbo weer recht heeft op studiefinanciering. Voor de laatste termijnen van het lesgeld van de mbo-opleiding zet de consulent de ZEG Opstartbonus in. Zo kan Omar zonder stress van start op het hbo.

TIPS & ADVIEZEN

- ➔ Maak het voor jongeren makkelijk om binnen te stappen. Zorg voor een laagdrempelige route naar een gesprek over hun toekomst.
- ➔ Verwacht niet dat jongeren de weg kennen. Veel jongeren (en ouders) weten niet welke voorzieningen er zijn of zijn ooit door organisaties teleurgesteld. Herstel vertrouwen waar nodig.
- ➔ Praat over de BIG 5. Breng samen met de jongere in kaart wat hij/zij nodig heeft om verder te komen:
 - o Soms is doorleren duurzamer dan direct fulltime werken.
 - o Succes vraagt meer dan inkomen: een steunend netwerk, stabiele thuis- en woonsituatie en eventueel een buddy helpen enorm.
- ➔ Kansengelijkheid = maatwerk. Jongeren hebben verschillende situaties; durf onderbouwd af te wijken van de standaard.
- ➔ Let op de thuissituatie. Kijk naar de (financiële) situatie van ouders én de jongere zelf.
- ➔ Wees alert bij wonen. Zeker als jongeren niet meer thuis (kunnen) wonen of begeleid wonen.

EEN NIEUWE START HOEFT NIET ONBEREIKBAAR TE ZIJN

Rowan (20) is gestopt met de Pabo en wil graag in het nieuwe schooljaar met een andere opleiding van start. Hij heeft wel een baantje, maar maakt zich zorgen over de kosten.

De Pabo bleek niets voor Rowan. Dus is hij gestopt en heeft hij werk gezocht. Die inkomsten zijn fijn, want zonder studiebeurs zou hij geen geld hebben om te leven. Rowan heeft geen contact met zijn ouders, dus vanuit hen hoeft hij niet op een bijdrage te rekenen. Na een tijdje weet Rowan welke opleiding echt bij hem past: social work. Maar als hij de kosten van het lesgeld, de laptop en boeken op een rijtje zet, krijgt hij het benauwd. Waar haalt hij het geld vandaan?

Rowan klopt bij ZEG Achterhoek aan met de vraag of hij in aanmerking kan komen voor bepaalde vergoedingen. De jongerenconsulent antwoordt dat dit het geval is. De consulent brengt Rowan in contact met Achterhoeks Talentenfonds Opijver. Het gesprek bij Opijver gaat goed; het talentenfonds wil het studiegeld betalen. Vanuit zijn nieuwe opleiding kan Rowan een aanvraag doen bij het Mbo Studentenfonds. Als die wordt goedgekeurd, heeft Rowan ook geld voor een laptop en het boekengeld. En kan hij zonder zorgen een succes maken van zijn nieuwe opleiding.

COLOFON

De Opstartbonus en de inzet van de ZEG Jongerenconsulenten is mede mogelijk gemaakt door Achterhoek Ambassadeurs, de provincie Gelderland en LerenWerkt en is een initiatief van de Arbeidsmarkt-regio Achterhoek in het kader van het Actieplan Achterhoekse Jongeren.

Jongerenconsulenten:

Askin Ozay: 06 - 18 70 69 88

Wendela Leenheer: 06 - 19 56 34 06

Annet Hendriks: 06 - 41 79 87 44

Rian Jentink: 06 - 86 81 56 23

Internet: www.zegachterhoek.nl

